

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKwaliteit

JAARVERSLAG 2018

ALKMAAR, APRIL 2018

Wethouder Samir Bashara neemt
deel aan het educatieprogramma
op de Roode Steen in Hoorn.

Voorwoord

Dit jaarverslag vertelt het verhaal van de reis die we in 2018 gemaakt hebben. In het voorwoord wil ik stil staan bij enkele hoogtepunten van die MOOle reis door Ruimtelijk Noord-Holland. Eén ding is duidelijk: MOOI Noord-Holland zit in de lift. Het werk neemt in omvang en diversiteit flink toe. Ooral in de sfeer van projecten, bijeenkomsten en kennisdeling. Daarnaast blijft de advisering aan gemeenten uitermate belangrijk. Die wordt ontwikkeld in samenspraak met gemeenten, die geleidelijk aan het roer omgooien in de aanloop naar de Omgevingswet. We worden ook steeds vaker benaderd voor meer complexe ruimtelijke advisering. Die krijgt vorm door vooroverleg, dus vroeg in het proces en steeds vaker in aanwezigheid van aanvragers. Meer kunt u hierover lezen in het hoofdstuk MOOI op weg.

Zonder uitputtend te zijn wil ik graag met u terugblikken op 2018 door stil te staan bij een aantal noemenswaardige activiteiten.

Veel energie is gestoken in het gezamenlijk ontwikkelen van het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland. Het Steunpunt organiseert netwerk-bijeenkomsten, ateliers, expertmeetings, symposia en expedities, en richt zich voornamelijk op de thema's cultuurlandschap, monumenten en herbestemming, erfgoed in de Omgevingswet en archeologie. En steeds met oog voor de veranderingen die de komst van de Omgevingswet met zich meebrengt. Meer kunt u hierover lezen in de bijdrage over *De Grote Stolpendag en Erfgoed in de Omgevingswet*.

Concrete opdrachten vroegen om de nodige inspanning. Zo is er een cultuur-historische waardenkaart voor Haarlem ontwikkeld en er is gewerkt aan een kaartviewer voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden voor de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Ook heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) ons gevraagd om een handreiking voor duurzamer gemeentelijk beleid (Duurzaam Waardevol) op te stellen. Graag verwijst ik naar de passage over de Waardenkaart MRA regio en Duurzaam Waardevol.

Onze prachtige OVERMOOI Reuzenkaart is weer op diverse plekken ingezet, zowel binnen als in de buitenlucht. Zo was de kaart onderdeel van bijeenkomsten

op de Roode Steen in Hoorn, bij de Grote Stolpendag in Venhuizen en bij een conferentie van De Kop Werkt in Den Helder.

Tot slot wil ik een van de hoogtepunten van 2018 niet onbenoemd laten. Dat was de wederom succesvolle uitreiking van de Arie Keppler Prijs. De bijeenkomst vond plaats in School 7, de prachtige bibliotheek van Den Helder. Uiteraard is er ook voor dit onderdeel aandacht in ons verslag.

In 2018 hebben we afscheid genomen van gewaardeerde medewerkers. Dick van Kampen en Henk de Visser genieten van hun welverdiende pensioen en Florine van der Does en Marlous Ruiters hebben gekozen voor een toekomst buiten MOOI Noord-Holland. Gelukkig is het team verrijkt met de komst van nieuwe medewerkers. Mamadou Diop, Renate de Visser, Renee Stroomer en Primo Reh dragen bij aan een soepele overgang. Dit is noodzakelijk, want de werklast neemt nog steeds toe. Ook hebben we aan aantal nieuwe adviseurs mogen verwelkomen: Jandirk Hoekstra, Hester Aardse en Debby Alferink. Zo houden we onze adviesring op een kwalitatief hoog niveau.

Hans Krieger, jarenlang voorzitter en bestuurlijk boegbeeld van MOOI Noord-Holland, is wethouder in Zaanstad geworden. Dit betekent wel dat hij zich terug moest trekken uit het bestuur. Het is goed om hier nogmaals onze waardering uit te spreken voor de inzet van Hans. Dank ook aan Evert Vermeer die een deel van het jaar de honneurs waargenomen heeft. Inmiddels staat ondergetekende op hun schouders.

We zetten de reis voort in 2019. Samen met die talloze waardevolle partners: NMF, Boerderijinstichting Noord-Holland, Vrienden van de stolp, Landschap Noord-Holland, Federatie Ruimtelijke Kwaliteit, de aangesloten gemeenten, provincie Noord-Holland en al die anderen waarmee we samen werken aan de bevordering van omgevingskwaliteit.

Als bestuur koesteren we MOOI Noord-Holland: een competent team, een gedreven directie en een groep professionele adviseurs. De reis is nog niet ten einde; de lift is nog lang niet bij de bovenste etage.

Ronald Vennik, bestuursvoorzitter MOOI Noord-Holland

INHOUD

1. De organisatie	9
1.1 Over MOOI Noord-Holland	11
1.2 Bestuur en organisatie	12
1.3 Activiteiten	17
1.4 Het keukentafelgesprek	25
1.5 Adviseurs en adviesteams	27
1.6 Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland	43
2. MOOI op weg	47
2.1 Adviseren en de Omgevingswet	49
2.2 Routeplanner en Menukaart in 2019	51
3. Kengetallen en financieel resultaat	53
3.1 Accountantsverklaring	55
3.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers	56
3.3 Financiële kengetallen, baten en lasten	57
3.4 Vermogensoverzicht	58
3.5 Overzicht van baten en lasten	59
3.6 Grondslagen voor balanswaardering en resultaatbepaling	61
Beeldkatern Arie Keppler Prijs 2018	63

W99, winnaar van de Arie Keppler Prijs in de categorie Stedelijke verdichting.

MOOI NOORD-HOLLAND
ADVISEERT OVER
OMGEVINGSKwaliteit

1.1 Over MOOI Noord-Holland

MOOI Noord-Holland probeert omgevingskwaliteit in Noord-Holland te behouden en te bevorderen door middel van omgevingsadviezen, proces- en ontwerpbegeleiding, beleidsontwikkeling en het delen van relevante kennis. Dit doen wij door op verschillende momenten in planprocessen gespecialiseerde vakmensen voor commissies, kwaliteitsteams en projecten te leveren. Onze inbreng is altijd deskundig, creatief en constructief. Zo veel mogelijk dicht op de locatie, steeds meer samen met de betrokkenen en zo vroeg mogelijk in het proces zodat ruimtelijke kwaliteit een vanzelfsprekend gespreksonderwerp is. We richten ons op de realisatie van publieke meerwaarde.

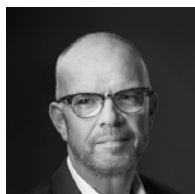
Wij werken gepassioneerd en met grote inhoudelijke vaardigheid en betrokkenheid aan de totstandkoming van onze doelen. We maken daarbij gebruik van de kennis en ervaring van ruim 60 omgevingsadviseurs die allen adviseren vanuit verschillende vakinhoudelijke invalshoeken en specialismen – architectuur, stedenbouw, planologie, landschap, cultuur-, bouw- en architectuurhistorie en duurzaamheid. Dat doen zij vanuit een gemeenschappelijke passie voor goede omgevingskwaliteit. Een overzicht van de adviseurs vindt u op onze [website](#).

1.2 Bestuur en organisatie

Bestuur

Het bestuur van MOOI Noord-Holland bestond in het jaar 2018 uit de volgende personen:

- Hans Krieger, voorzitter (tot juli 2018), wethouder gemeente Zaanstad
- Evert Vermeer, waarnemend voorzitter (juli t/m 15 januari 2019) en penningmeester
- Ronald Vennik, lid, voorzitter (vanaf 16 januari 2019), griffier van gemeente Heiloo
- drs. Irmgard van Koningsbruggen, lid, architectuurhistoricus
- ir. Marc Reniers, lid, architect
- Jeanine van Pinxteren, lid, voormalig dagelijks bestuurder stadsdeel centrum Amsterdam
- ir. Rob van Leeuwen, lid, landschapsarchitect

Hans Krieger

Evert Vermeer

Ronald Vennik

drs. Irmgard van
Koningsbruggen

ir. Marc Reniers

Jeanine van Pinxteren

ir. Rob van Leeuwen

Organisatie

Stafmedewerkers:

- *drs. ing. Jef Mühren, directeur*
- *drs. Dorine van Hoogstraten, adjunct-directeur*
- *Mamadou Diop, financieel administrateur*
- *Florine van der Does, BA, bureaucoördinator (tot april 2018)*
- *Renate de Visser, BA, bureaucoördinator (vanaf maart 2018)*
- *Marlous Ruiter, BA, communicatie en beleidscoördinator (tot november 2018)*
- *Primo Reh, MA, communicatiemedewerker (vanaf september 2018)*
- *drs. Willy Meekes, commissiecoördinator*
- *Mariëtte Bruin-De Groot, commissiecoördinator*
- *drs. Emmy Kanon, beleidscoördinator*
- *drs. Ingrid Langenhoff, beleidscoördinator*
- *Henk de Visser, beleidscoördinator (tot september 2018)*
- *Ana van der Mark, MA, beleidscoördinator monumenten*
- *Rosanne Bruinsma, MA, projectmedewerker erfgoed*

drs. ing. Jef Mühren

*drs. Dorine van
Hoogstraten*

Mamadou Diop

Florine van der Does, BA

Renate de Visser, BA

Marlous Ruiter, BA

Primo Reh, MA

drs. Willy Meekes

- Reinier Mees, MA, commissiecoördinator en projectmedewerker erfgoed
- dr. ing. Jeroen Zomer, beleidsadviseur landschap en cultuurhistorie
- dr. Kim Zweerink, beleidscoördinator
- Renee Stroomer, MA, commissiecoördinator

Mariëtte Bruin-De Groot

drs. Emmy Kanon

drs. Ingrid Langenhoff

Henk de Visser

Ana van der Mark, MA

Rosanne Bruinsma, MA

Reinier Mees, MA

dr. ing. Jeroen Zomer

dr. Kim Zweerink

Renee Stroomer, MA

Ondersteunende adviseurs:

- ir. Kees van Hoek, architect-secretaris
- ir. Debby Alferink, architect-secretaris (vanaf februari 2018)
- drs. Marrit van Zandbergen, commissiecoördinator
- ir. Maud Aarts, MURb, ervenconsulent (vanaf november 2018)

ir. Kees van Hoek

ir. Debby Alferink

drs. Marrit van Zandbergen

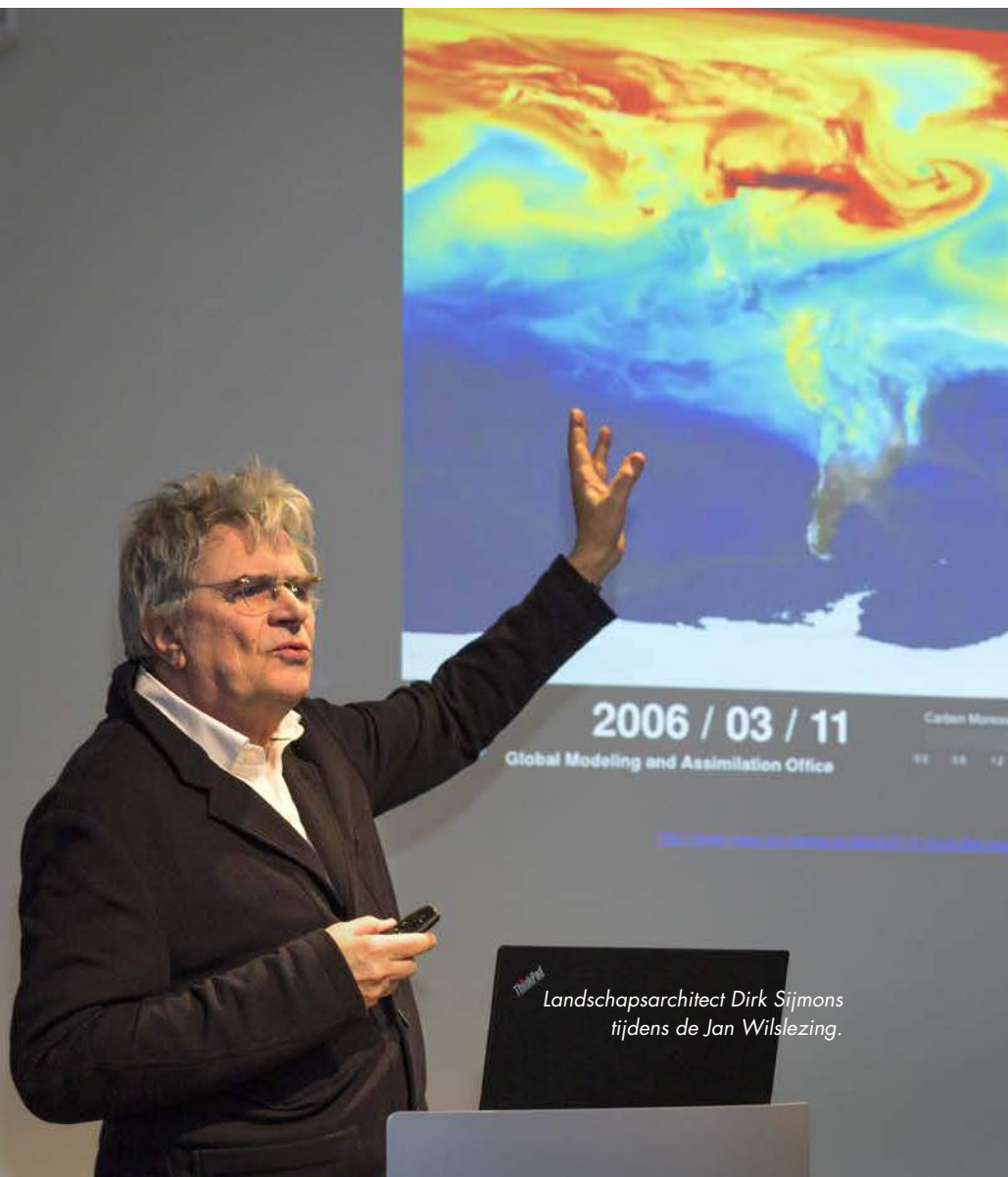
ir. Maud Aarts MURb

Een excursie naar Brussel om de stadsontwikkeling te bestuderen.

Afscheid Florine van der Does, Henk de Visser en Marlous Ruiter

Drie vertrouwde gezichten namen dit jaar afscheid van MOOI Noord-Holland. Bureaucoördinator Florine van der Does verliet na drie jaar MOOI Noord-Holland om een wereldreis te maken. Henk de Visser, betrokken beleidscoördinator en duizendpoot, nam na vijftien jaar trouwe dienst afscheid om van zijn pensioen te gaan genieten. Marlous Ruiter was ruim vier jaar verantwoordelijk voor de communicatie bij MOOI Noord-Holland en werkzaam als commissiecoördinator en Ervenconsulent. Vanaf november is zij secretaris van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Amsterdam.

Landschapsarchitect Dirk Sijmons
tijdens de Jan Wilslezing.

1.3 Activiteiten

Jan Wilslezing

De 19^e Jan Wilslezing werd op 16 januari 2018 uitgesproken door twee vooraanstaande sprekers. Ditmaal gaven ir. Dirk Sijmons, landschapsarchitect, en prof. dr. Wim Sinke, manager programmaontwikkeling ECN Solar Energy, inzicht in de complexe opgave van energietransitie. Dat het roer op korte termijn radicaal om moet werd pijnlijk duidelijk uit beide lezingen. Uiteindelijk zullen alle oplossingen op verschillende schaalniveaus nodig zijn om de opgave aan te kunnen. De energietransitie zal overal en voor iedereen zichtbaar worden en we zullen niet de luxe hebben om te kiezen in welke sector we verduurzamen. Waar we wél voor kunnen kiezen is om de verduurzamingsingrepen samen te laten gaan met goede ontwerp kwaliteit. In plaats van ons alleen te richten op kostprijs, kunnen we ook de nadruk leggen op innovatieve ontwerp oplossingen, en wel zó dat bewoners kunnen meedoen. Alleen op die manier zal het noodzakelijke draagvlak ontstaan.

Duurzaam waardevol

Verduurzaming van de bestaande bebouwde omgeving is behalve een technisch vraagstuk ook een ontwerp opgave waarbij het van belang is dat het proces gepaard gaat met behoud of verbetering van ruimtelijke kwaliteit en erfgoedwaarden. MOOI Noord-Holland is door VNG - Innovatieve Aanpakken gevraagd om een regionale aanpak op te zetten voor integratie van deze nu nog vaak sectorale beleidsterreinen. In samenwerking met Bas Schout (SCHOUT rv&b) heeft MOOI Noord-Holland de startnotitie [Duurzaam Waardevol](#) opgesteld. Hierin gaat het over de verduurzamingsopgave: energiebesparing, -opslag en -opwekking door bouwkundige ingrepen aan bestaande (monumentale) gebouwen en in het openbaar gebied.

Op 19 februari 2018 vond er een expertmeeting plaats met vertegenwoordigers van betrokken gemeenten en verschillende deskundigen. Het doel van de expertmeeting was om te inventariseren tegen welke beperkingen de gemeenten aan kunnen lopen op het gebied van ruimtelijk kwaliteitsbeleid en erfgoedbeleid, wanneer zij initiatieven willen faciliteren op het gebied van verduurzaming van (monumentale) gebouwen.

Op basis van voorbeelden van beleidsnota's en praktijkervaringen (waaronder pilotprojecten die het bureau Groene Grachten in opdracht van gemeente Waterland uitvoert) zijn de verschillende (beleids)instrumenten, procedures en werkwijzen van de verschillende gemeenten met elkaar vergeleken en besproken. Het resultaat is een overzicht van knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen. Dit overzicht wordt verder uitgewerkt in een handreiking 'Verduurzaming, Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed'. Het doel is om in de handreiking concrete oplossingsrichtingen te bieden voor meer integraal beleid. Veel gemeenten kijken met belangstelling uit naar de voltooiing hiervan in 2019.

MRA waardenkaart

In opdracht van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft MOOI Noord-Holland een digitale waardenkaart ontwikkeld. Tot op heden bestond er nog geen toegankelijk overzicht van het MRA-gebied wat betreft cultuur, natuur en beleving. Met deze kaart heeft MOOI Noord-Holland een begin gemaakt om deze kennis en informatie voor de MRA samen te voegen en te ontsluiten.

De [MRA Waardenkaart](#) is ontwikkeld om een inhoudelijke bijdrage te leveren aan discussies over ruimtelijke ontwikkelingen binnen de MRA, over de omgevings-

kwaliteit van het gebied en over de kernwaarden van de verschillende landschappen en structuren binnen de Metropoolregio. De kaart zal in ieder geval voor vier jaar door MOOI Noord-Holland worden gehost en onderhouden en kan in de toekomst aangevuld en verfijnd worden met detailinformatie

Zomerbijeenkomst

“Op hemelse hoogte”, luidde de uitnodiging van de jaarlijkse zomerbijeenkomst (openbare bestuursvergadering). Op 27 juni waren adviseurs en relaties uitgenodigd voor De Klim naar de Hemel, één van de festiviteiten van de 500ste verjaardag van De Grote Kerk in Alkmaar. Carolien Roozendaal, bouwkundige en bouwhistoricus van gemeente Alkmaar, en Karel Emmens, bouwhistoricus Emmens BCA, gaven een inspirerende lezing over hun boek ‘De Grote Kerk van Alkmaar. 500 jaar bouwen en behouden’. Met deze kennis op zak werd De Grote Kerk beklommen. Op een balkon op twintig meter hoogte werd binnen in de kerk Het Laatste Oordeel aanschouwd, een schitterende gewelfschildering van Jacob van Oostanen. Nog twintig meter hoger was op de nok van de kerk een imposante wandelsteiger gebouwd waarvan een prachtig uitzicht op stad en omgeving werd geboden.

Jaarlijkse zomerbijeenkomst, beklimming van De Grote Kerk in Alkmaar.

Praktijkwerkplaats: aan de slag met het Omgevingsplan

In 2017 heeft MOOI Noord-Holland samen met landelijke partners het [Omgevingsplan Op Kwaliteit \(OOK\)](#) gepresenteerd; modern en integraal omgevingsbeleid aan de hand van tien principes. Op 5 juli 2018 gingen tijdens een interactieve werkplaats sessie ambtenaren aan de slag. Deze Kwartiermakers Omgevingswet ontwierpen een vernieuwend omgevingsplan aan de hand van een casus uit de gemeente Heemskerk. De Praktijkwerkplaats werd in samenwerking met Rho Adviseurs voor Leefruimte, Bas Schout (SCHOUT rv&b) en de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit ontwikkeld en begeleid.

Arie Keppler Prijs 2018

Om de twee jaar reikt MOOI Noord-Holland de Arie Keppler Prijs uit, de belangrijkste en meest bekende prijs voor ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland. De bronzen erpenning is bedoeld om personen of organisaties in het zonnetje te zetten die een uitmuntende prestatie hebben geleverd op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. De Arie Keppler Prijs beslaat een breed terrein aan architectuur, stedenbouw, landschap, ruimtelijke ordening en cultuurhistorie. Het prijswinnende project kan een nieuw gebouw of een nieuwe ruimtelijke

Juryvoorzitter Rob van Leeuwen tijdens zijn openingstoespraak.

ingreep zijn, een herbestemming, restauratie of transformatie, maar ook een beleidsinspanning. De prijs heeft tot doel initiatieven te belichten die de dagelijkse praktijk van planontwikkeling ontstijgen: bijzondere, inspirerende, innoverende en grensverleggende projecten.

Met de Arie Keppler Prijs hoopt MOOI Noord-Holland de belangstelling van politici, bestuurders, opdrachtgevers en het grote publiek voor architectuur, cultuurhistorie, stedenbouw en landschapsontwikkeling te bevorderen.

Een vakjury heeft uit 81 inzendingen vier categorieën vastgesteld, op basis van actuele en belangwekkende thema's die naar voren kwamen uit de ingezonden projecten. Joke Geldhof, gedeputeerde van provincie Noord-Holland, deelde tijdens een enerverende bijeenkomst in School 7 in Den Helder op 28 september de Arie Keppler Prijzen uit aan vijf winnaars in vijf categorieën:

- **CATEGORIE 01: PLACEMAKING**
Het vermogen om een min of meer vergeten of afgelegen plek nieuw leven in te blazen – Van Eesteren Paviljoen in Amsterdam.
- **CATEGORIE 02: SOCIALE COHESIE EN LEEFBAARHEID**
Architectuur of een andere ruimtelijke ingreep die een positieve bijdrage levert aan de leefbaarheid van een wijk – Kindercampus Zuidas in Amsterdam.
- **CATEGORIE 03: HERBESTEMMING EN HERGEBRUIK**
Herbestemmen en hergebruiken van karakteristieke panden en plekken – Wierschuur Nieuwland in Hippolytushoef.
- **CATEGORIE 04: STEDELIJKE VERDICHTING**
Ruimte maken voor woningen binnen de grenzen van de bestaande stad – W99 in Amsterdam.
- **CATEGORIE 05: PUBLIEKSPRIJS**
Voor het eerst kon ook het Noord-Hollandse publiek haar stem uitbrengen door te stemmen via een stemmodule op de website – Van der Pekbuurt in Amsterdam.

Educatieprogramma 'Ik zie ik zie wat jij niet ziet'

Tijdens de Open Monumentendag in het centrum van Hoorn was een deel van de Roode Steen bekleed met de Reuzenkaart van MOOI Noord-Holland. Vrijwel heel West-Friesland was op schaal 1:2000 te bekijken. Voorafgaand aan de Open Monumentendag namen groep 7 en 8 van de Hoornse basisschool

De Mariaschool deel aan het onderwijsprogramma van MOOI Noord-Holland, waarin zij hun eigen leefomgeving anders leerden zien en waarderen. Tijdens een korte thema-les in de klas werden de leerlingen door bevoegen vakspecialisten spelenderwijs meegenomen in de ontstaansgeschiedenis van West-Friesland. Zij leerden dat Noord-Holland bedacht en gemaakt is door mensen, hoe de verschillende landschappen en structuren te herkennen zijn en dat niet iedereen hetzelfde mooi of lelijk vindt. Met een speurtocht op de Reuzenkaart werd het geleerde meteen in de praktijk gebracht.

Adviseuroverleg 8 november: De Nieuwe Adviseur

Het mede door MOOI Noord-Holland opgestelde pamflet [Dilemma's bij de kwaliteitsadvisering](#) werd op 8 november onder de aandacht gebracht bij onze medewerkers en adviseurs tijdens het adviseursoverleg 'De Nieuwe Adviseur'. MOOI Noord-Holland geeft hiermee uitdrukking aan de wens om te werken aan de cultuurverandering die in deze periode (mede door de komst van de Omgevingswet) wordt gevraagd. Daar investeren we al geruime tijd enthousiast in. Dat dit enthousiasme door onze mensen wordt gedeeld bleek op 8 november uit een geanimeerde sessie op een bomvolle Hanneke's Boot in Amsterdam.

Adviseuroverleg 8 november: De Nieuwe Adviseur.

Fiks Nederland!

De campagne Fiks Nederland! vraagt aandacht voor het algemene belang van een aantrekkelijke leefomgeving. Het is een initiatief van onze koepelorganisatie Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en Kunsten '92. Niet eerder waren we op zoveel fronten tegelijk aan het werk: woningbouw, energietransitie, waterberging, nieuwe infrastructuur, herbestemming, kringlooplandbouw, enzovoort.

[Fiks Nederland!](#) is een oproep om net als in het verleden onze ontwerpkracht te mobiliseren, koppelkansen te benutten en burgers te betrekken bij de dialoog over ruimtelijke kwaliteit.

MOOI Noord-Holland is aangesloten bij de Federatie Ruimtelijke Kwaliteit en levert met onze directeur als lid van het dagelijks bestuur een actieve bijdrage aan het landelijk debat over ruimtelijke kwaliteit. Samen met zes regionale zusterorganisaties vormt MOOI Noord-Holland bovendien het Team Ruimtelijke Kwaliteit Nederland.

De Grote Stolpendag.

1.4 Het keukentafelgesprek

MOOI Noord-Holland levert niet alleen deskundige en onafhankelijke kwaliteitsadviezen maar is ook specialist in het voeren van (meerwaarde)gesprekken tussen belanghebbenden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het best komt dit tot zijn recht in die gevallen waarin private en publieke belangen op het eers te gezicht onverenigbaar lijken. Door de dialoog tussen belanghebbenden te begeleiden en hieraan vakinhoudelijke kennis en ervaring te koppelen kunnen verschillen van inzicht worden overbrugd en het particuliere én het collectieve belang worden gecombineerd en geoptimaliseerd.

De methodiek die meestal wordt gehanteerd is die van het zogenaamde keukentafelgesprek; een open gesprek op locatie met alle belanghebbenden waarbij gedeelde uitgangspunten voor ruimtelijke kwaliteit worden geformuleerd.

Een veel voorkomend type keukentafelgesprek gaat over initiatieven in het landelijk gebied en valt binnen het Ervenconsulentschap, een samenwerking tussen MOOI Noord-Holland en Landschap Noord-Holland. De ervenconsulent helpt u wanneer er ogenschijnlijk complexe veranderingen op uw erf gaan plaatsvinden, door bijvoorbeeld de bouw van een nieuwe woning, schuur of de inrichting van een erf. Er wordt gesproken over de bebouwing en beplanting, de relatie met het landschap, materiaalgebruik, kleur en details. Het advies kan het proces van de vergunningaanvraag versnellen.

Ook participeren onze ervenconsulenten in het Team Erfkwiteit dat in samenwerking met het ontwikkelingsbedrijf NHN, de provincie en de Noordkopgemeenten voorbeeldprojecten realiseert.

Nieuw was in 2018 de stolpenconsulent. De stolpenconsulent (meestal een team van specialisten) brengt het particuliere en publieke belang samen en gaat ter plaatse - aan de keukentafel - symbiotisch te werk.

1.5 Adviseurs en adviesteams

MOOI Noord-Holland faciliteert voor de volgende gemeenten adviescommissies ruimtelijke kwaliteit (stand per 1-1-2018):

Aalsmeer	Koggenland
Alkmaar	Landsmeer
Amstelveen	Langedijk
Beemster	Medemblik
Bergen	Oostzaan
Bloemendaal	Opmeer
Castricum	Ouder-Amstel
Den Helder	Purmerend
Diemen	Schagen
Drechterland	Stede Broec
Edam-Volendam	Uitgeest
Enkhuizen	Uithoorn
Haarlemmerliede en	Velsen
Spaarnwoude	Waterland
Haarlemmermeer	Wijdemeren
Heemskerk	Wormerland
Heemstede	Zaanstad
Heerhugowaard	
Heiloo	
Hollands Kroon	
Hoorn	

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

**Welstands- en Monumentencommissie
Alkmaar**op donderdag in de oneven weken van het
jaar in de Besognekamer van het Stadhuis,
Langestraat 97, te Alkmaarir. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige
Hester Aardse, architectuurhistoricus
Kees Doornenbal, restauratie-architect
ir. Bastiaan Jongerius, architect
Harry Snellaars, burgerlid
ing. Sandra van Vuuren, burgerlid

Reinier Mees, MA

R. Olthof, Unit Leefgebied, Team Bouwen

Commissie

Zitting

Voorzitter
Leden

Commissiecoördinator

Plantoelichters

**Adviescommissie voor Ruimtelijke
Kwaliteit Bloemendaal**op donderdag in de oneven weken van het jaar
in het gemeentehuis van Bloemendaal,
Bloemendaalseweg 158, te Overveendrs. Freek Schmidt
Egon Kuchlein, architect MArch
ir. Anke Zeinstra, architect

drs. Willy Meekes

R. van Heyst, P. Schaapman, afdeling Monumenten

Commissie

Zitting

**Adviescommissie voor Ruimtelijke
Kwaliteit Heemstede**op donderdag in de oneven weken van het jaar
in het gemeentehuis van Heemstede,
Raadhuisplein 1, te Heemstede

Voorzitter
Leden

drs. Freek Schmidt
Egon Kuchlein, architect MArch
ir. Anke Zeinstra, architect
Brigit de Werd, burgerlid

Commissiecoördinator

drs. Willy Meekes

Plantoelichter

J. van Wanum, afdeling Bouw- en Woningtoezicht

Commissie

Zitting

Welstandscommissie Haarlemmermeer

op woensdag in de even weken van het jaar
plenaire vergadering in het Raadhuis van
Haarlemmermeer, Raadhuisplein 1, te Hoofddorp.
Gemandateerde vergadering elke week digitaal

Voorzitter
Leden

ir. Judith Korpershoek, architect
ir. Maarten Overtoom, architect
ir. Willemien van Duijn, architect

Commissiecoördinator

drs. Emmy Kanon

Adviseurs

ir. T.W.C. Weterings, stedenbouwkundig adviseur

Plantoelichters

C. Paarlberg, G. Karel, Groep Uitvoering,
Team Vergunningen

Commissie

Zitting

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Den Helder

op donderdag in de even weken van het jaar in
het Stadhuis van Den Helder, Drs. Bijlweg 20, te
Den Helder. Op de laatste donderdag van de
maand aansluitend CRK

Voorzitter
Leden

ir. Jandirk Hoekstra, stedenbouwkundige
ir. Paul Kramer, architect
ing. Uda Visser, architect

Commissiecoördinator	Mariëtte Bruin-De Groot
Adviseurs	ir. Frits op ten Berg, senior stedenbouwkundige Lot Hofstede, teamleider afdeling Ruimte Richard Leijen, teamleider afdeling Ruimte
Plantoelichters	R. de Boer, M. Gielens, F. van Huijstee, afdeling Vergunningen
Regio	Commissie Kennemerland (Bergen, Heemskerk, Castricum, Uitgeest)
Zitting	op maandag in de oneven weken van het jaar in het pand van MOOI Noord-Holland, Emmastraat 111, te Alkmaar. Gemandateerd op locatie
Voorzitter	ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige (tot juli 2018) Peter de Ruyter, landschapsarchitect (vanaf juli 2018)

De Welstands- en Monumentencommissie Alkmaar aan het werk.

Leden	ir. Maarten Overtoom, architect ir. Marleen van Driel, architect ir. Ron Baltussen, architect ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect (ARK Bergen) Joost Buchner, monumentendeskundige (ARK Bergen)
Commissiecoördinator	drs. Emmy Kanon
Plantoelichters	M. Dürr, Vergunningen-Erfgoed de BUCH gemeenten A. Hobby, G. Dubbeld, P. Backer, Bureau Vergunning en Handhaving Heemskerk P. Monincx, afdeling Vergunningen de BUCH gemeenten M. Admiraal, O. Vink, Vergunningen de BUCH gemeenten
gemeenten	A. Westerhof-Sikma, J. Blauw, team Vergunningen Toezicht Handhaving de BUCH gemeenten
Commissie	Adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit Heiloo
Zitting	op maandag in de oneven weken van het jaar in het gemeentehuis, Raadhuisplein 1, te Heiloo
Voorzitter	ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige (tot juli 2018) Peter de Ruyter, landschapsarchitect (vanaf juli 2018)
Leden	ir. Maarten Overtoom, architect ir. Marleen van Driel, architect ir. Ron Baltussen, architect ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect Bon Hoetjes, burgerlid Ingrid Völke, plv. burgerlid
Commissiecoördinator	drs. Emmy Kanon

Plantoelichters

J. Hopman, G. Twint, Vergunningen de BUCH gemeenten

Commissie

Adviseurs Ruimtelijke Kwaliteit Heerhugowaard

Zitting

op donderdag in de even weken van het jaar in het gemeentehuis van Heerhugowaard, Parelhof 1, te Heerhugowaard

Voorzitter

ir. Remco Reijke, stedenbouwkundige

Leden

ir. Kees van Hoek, architect secretaris

ir. Jan Richard Kikkert, architect

Plantoelichter

D.J. Kooij, L. Wennekers, afdeling Bouwen Heerhugowaard

Commissie

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Langedijk

Zitting

op woensdag in de even weken van het jaar in het gemeentehuis van Langedijk, Vroedschap 1, te Zuid-Scharwoude

Voorzitter

ing. Marina Roosebeek, architect

Leden

ir. Debby Alferink, architect-secretaris

ir. Maud Aarts MUrb, stedenbouwkundige

Johan Schuijt, burgerlid

Plantoelichter

K. Tijsen, afdeling VVH

Commissie

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit Schagen

Zitting

op woensdag in de oneven weken van het jaar in het Gemeentehuis van Schagen, Laan 19, te Schagen

Voorzitter

Peter de Ruyter, landschapsarchitect (tot juli 2018)
ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige (vanaf juli 2018)

Leden	ir. Paul Kramer, architect-secretaris ir. Eddo Carels, architect ir. Nelleke Domburg, burgerlid
Commissiecoördinator	Mariëtte Bruin-De Groot
Plantoelichters	J. Blaauw, H. Akgün, afdeling Vergunningen
Commissie	Welstandscommissie Hollands Kroon
Zitting	op woensdag in de oneven weken van het jaar in het Gemeentehuis van Schagen, Laan 19, te Schagen
Voorzitter	Peter de Ruyter, landschapsarchitect (tot juli 2018) ir. Robbert Jan Wijntjes, stedenbouwkundige (vanaf juli 2018)
Leden	ir. Paul Kramer, architect-secretaris ir. Eddo Carels, architect
Commissiecoördinator	Mariëtte Bruin-De Groot
Plantoelichters	E. Menzl, B. Biersteker, E. Blokker, M. van der Deen, afdeling Vergunningen
Regio	Commissie Noord-Holland Zuid (Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Wijdemeren)
Zitting	op maandag in de oneven weken van het jaar in het gemeentehuis van Diemen, D.J. den Hartoglaan 1, te Diemen, in het gemeentehuis van Aalsmeer, Drie Kolommenplein 1, te Aalsmeer, in het gemeentehuis van Wijdemeren, De Rading 1, te Loosdrecht
Voorzitter	drs. Sophie van Ginneken, architectuurhistoricus
Leden	ir. Egon Kuchlein, architect-secretaris ir. Hans Kodde, architect

Commissiecoördinator	Mariëtte Bruin-De Groot
Plantoeelichters	ing. E.A. Linger, ing. F. Ramdien, Bouw- en Woningtoezicht Diemen M. Brink, Bouw- en Milieuzaken Ouder-Amstel M. Brink, Vergunningen en Handhaving Uithoorn ing. M. van Drunen (tot juli 2018), ing. T. Medemblik (vanaf juli 2018), D. Bonzet, afdeling BWT Wijdmeren
Regio	Team Laag Holland (Beemster, Landsmeer, Purmerend)
Zitting	op maandag in de oneven weken van het jaar in het Gemeentehuis van Purmerend, Purmersteenweg 42, te Purmerend
Voorzitter	ir. Ben Ewals, stedenbouwkundige
Leden	ir. Willemien van Duijn, architect Marcel Heijmans, architect en erfgoed adviseur
Commissiecoördinator	Renee Stroomer, MA
Plantoeelichters	S. Melk, sector Grondgebied/Bouwzaken Landsmeer J. Kemper, Domein Ruimtelijk, Vergunningen, Beleid en Advies Purmerend J. van Zijp, Domein Ruimtelijk, Vergunningen, Beleid en Advies Beemster
Commissie	Monumenten- en Welstandscommissie Waterland
Zitting	op maandag in de even weken van het jaar in het Gemeentehuis van Waterland, Pierebaan 3, te Monnickendam
Voorzitter	ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige

Leden
 ing. Nico Zimmermann, architect
 ing. Hans Boonstra, monumentendeskundige
 ing. Lodewijk Duymaer van Twist, burgerlid
 Ver. Oud Monnickendam
 ir. Sjef Kwakman, burgerlid Ver. Oud Broek in Waterland

Commissiecoördinator
 Renee Stroomer, MA

Plantoelichters
 S. Bruinsma, plantoelichter Waterland
 M. Leeleverink, plantoelichter beschermde stads- en dorpsgezichten en monumenten Waterland

Commissie

Zitting
 op maandag in de even weken van het jaar op de Mgr. C. Veermanlaan 1F, te Volendam

Voorzitter
 Leden
 ir. Bastiaan Gribling, stedenbouwkundige
 ing. Nico Zimmermann, architect
 Rob de Vries, architect
 ing. Hans Boonstra, monumentendeskundige
 Peter de Vries, burgerlid Vereniging Oud Edam
 Thames Zwarthoed, burgerlid Vereniging Oud Volendam

Commissiecoördinator
 Renee Stroomer, MA

Plantoelichters
 M. Steur, Bouw- en Milieuzaken
 mr. A. Hoekstra, beleidsmedewerker monumenten

Commissie

Zitting
 op donderdag in de oneven weken van het jaar Dudokplein 1, 1971 EN, te IJmuiden

Voorzitter
 ing. Miranda Reitsma, stedenbouwkundige

Leden	Marcel Heijmans, architect ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect
Commissiecoördinator	Mariëtte Bruin-De Groot
Stedenbouwkundigen	M. Mulder J. Warmerdam
Plantoelichters	M. Gemser, L. Golverdingen, K. Toth, J. Kooij R. van Heyst
Regio	Team West-Friesland (Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland, Koggenland, Opmeer, Medemblik)
Zitting	op donderdag in de even weken van het jaar. Voor Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland in het gemeentehuis van Drechterland, Raadhuisplein 1, te Hoogkarspel. Voor Koggenland en Opmeer in het gemeentehuis van Koggenland, Middenhof 2, te De Goorn. Voor Medemblik in het gemeentehuis van Medemblik, Dick Ketlaan 21, te Wognum
Voorzitter	ir. Richard Colombijn, landschapsarchitect/ stedenbouwkundige
Leden	ing. Patrick van Emmerik, architect ir. Dana Ponec, architect drs. Marijke Beek, monumentendeskundige (voor Medemblik)
Commissiecoördinator	dr. Kim Zweerink

Plantoeelichters

C. Hoek, Beleidsmedewerker Bouw- en Woningtoezicht, afdeling Wonen en Ondernemen, Koggenland
 R. Laan, medewerker Vergunningen, afdeling Ruimte SED, Drechterland
 H. Bleeker, medewerker Vergunningen, afdeling Ruimte SED, Stede Broec
 Paul Heilig, medewerker Vergunningen, afdeling Ruimte SED, Enkhuizen
 G. Wouda en J. Tromp, Specialist WABO, Afdeling omgeving en samenleving, Medemblik
 M. Groeneveld, Juridisch Bouwplantoetser, afdeling Ruimte en Ondernemen, Opmeer

Commissie**Commissie voor Monumenten en Welstand Hoorn**

Zitting

op woensdag in de oneven weken van het jaar in het Stadhuis van Hoorn, kamer C010, Nieuwe Steen 1, te Hoorn; om de vier weken in plenair verband

Voorzitter

ir. Anouk Vermeulen, architect

Leden

ir. Ron Baltussen, architect
 Piet Verhoeven, monumentenadviseur
 ing. Hans Boonstra, monumentenadviseur
 Frans van Iersel (namens Vereniging Oud Hoorn)

Commissiecoördinator

drs. Marrit van Zandbergen

Plantoeelichters

M. Dijkman, bureau VVH
 N. Happé, bureau Erfgoed

Regio	Team Zaanstreek (Oostzaan, Wormerland, Zaanstad)
Zitting	op dinsdag in de even weken van het jaar in het stadhuis van Zaanstad, Stadhuisplein 100, 1506 MZ, te Zaandam
Voorzitter	Marlies van Diest, landschapsontwerper
Leden Oostzaan	ir. Bart Duvekot, architect Rob de Vries, architect
Aanvullende leden Wormerland	drs. Marijke Beek, erfgoed en cultuurhistorie drs. Johan Jacobs, erfgoed en cultuurhistorie
Aanvullende leden Zaanstad	Rob de Vries, erfgoed en bouwhistorie Marga Palmboom, burgerlid (welstandsadvisering) Linette Pielkenrood-Van Mechelen, burgerlid (monumentenadvisering)
Commissiecoördinator	drs. Ingrid Langenhoff
Plantoelichters	S. Schavemaker, afdeling Dienstverlening OVER-gemeenten, Oostzaan en Wormerland P. Janssens, casushouder WABO vergunningen ing. M. Zijderveld, ambtelijk secretaris J. van den Ham, vakspecialist erfgoed, Zaanstad
Commissie	Erfgoedcommissie
Zitting	op woensdag volgens een aan het begin van het jaar vastgesteld schema op het bureau van MOOI Noord-Holland, Emmastraat 111, te Alkmaar
Voorzitter	ing. Marjorie Verhoek
Leden	Kees Doornenbal, restauratiearchitect ing. Cees Hooyschuur, restauratiearchitect Rob de Vries, architect/bouwhistoricus ing. Nico Zimmermann, architect Marcel Heijmans, architect
Secretaris	Ana van der Mark, MA

Commissie voor Second Opinions

De Commissie voor Second Opinions van MOOI Noord-Holland wordt per casus samengesteld en bestaat doorgaans uit drie leden: de vaste voorzitter Onno Vlaanderen (architect) en twee andere leden uit een van de adviescommissies van MOOI Noord-Holland. Willy Meekes coördineert de commissie. Conform het protocol bemiddelt de landelijke Federatie Ruimtelijke Kwaliteit bij dit soort verzoeken.

In 2018 heeft de commissie drie adviezen van uiteenlopende aard uitgebracht. In Hilversum betrof het een functiewijziging waarbij een bedrijvenpand, gelegen op een hoek, werd verbouwd tot woningen. De omwonenden maakten bezwaar. De gemeente Westland vroeg om een second opinion in verband met de aanleg van 92 zonnepanelen in de nabijheid van een gemeentelijk monument. En in het buitengebied van de gemeente Goes werd om een advies gevraagd naar aanleiding van een omgevingsvergunning voor het bouwen van een veranda aan een dijkwoning.

Commissie

Zitting

Voorzitter

Coördinator

Commissie voor Second Opinions

op een per case nader te bepalen datum;
in principe op het bureau van MOOI Noord-Holland, Emmastraat 111, te Alkmaar

Onno Vlaanderen, architect

drs. Willy Meekes

Planbegeleiding, kwaliteitsteams en supervisie

MOOI Noord-Holland wordt steeds vaker door gemeenten gevraagd om adviseurs te leveren die naast of in het verlengde van de adviescommissie kunnen begeleiden bij planprocessen. Steeds vaker gaat dit om complexe gebiedsontwikkeling en meestal wordt gevraagd om een proactieve en creatieve bijdrage, vroeg in het planproces.

Procesbegeleiding is vrijer van vorm dan de (vaak wettelijke) advisering in het kader van het vergunningstraject. Het is een kwestie van meedenken en sparren vanuit betrokkenheid en expertise door speciale deskundige adviseurs. Deze adviezen zijn deugdelijk en zo mogelijk openbaar (dit in overleg met de betrokkenen). Soms gaat het om korte betrokkenheid, vaak ook om een structurele en langdurige verbondenheid met een project. Het gaat niet alleen om ontwerpbegeleiding, maar ook om ondersteuning bij het creëren van de kaders, het adviseren over goede processen, inspireren en het ontsluiten en delen van kennis.

Hieronder ziet u een overzicht van dergelijke adviesrollen van MOOI Noord-Holland in 2018 die meer structureel zijn van aard:

Bergen: Q-team Mooi Bergen
(MOOI Noord-Holland:

ir. Maarten Overtoom, architect)

Bergen: Q-team Schoorl Klopt
(MOOI Noord-Holland:

ir. Maarten Overtoom, architect)

Egmond: Q-team Dorp en Duin
en Watertorenterrein

(MOOI Noord-Holland:

ir. Maarten Overtoom, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam
Bloemendaal aan Zee

(MOOI Noord-Holland:

ing. Nico Zimmermann, architect en

ir. Richard Colombijn, landschaps-
architect en stedenbouwkundige)

Bloemendaal: Beoordelings-
commissie Park Brederode

(MOOI Noord-Holland:

ing. Nico Zimmermann, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam

Haringbuys (MOOI Noord-Holland:

ing. Nico Zimmermann, architect)

Bloemendaal: Kwaliteitsteam Marine
Hospitaal terrein (MOOI Noord-

Holland: ir. Anke Zeinstra, architect)

Castricum: K-team Duin en Bosch
(MOOI Noord-Holland: ir. Marleen

van Driel, architect)

Castricum: Q-team Limmer Linten

(MOOI Noord-Holland: ir. Maarten

Overtoom en ir. Marleen van Driel,
architect)

Diemen: Q-team Holland Park Diemen
(MOOI Noord-Holland:

ir. Hans Kodde, architect)

Haarlemmermeer: Supervisie
Zwanenburg (MOOI Noord-Holland:
ir. Anouk Vermeulen, architect)

Heerhugowaard: Supervisieteam
de Vaandel (MOOI Noord-Holland:
ir. Jan-Richard Kikkert, architect)

Heerhugowaard: Supervisieteam
De Draai (MOOI Noord-Holland:
ir. Jan-Richard Kikkert, architect)

Hollands Kroon: Supervisie Windplan
(MOOI Noord-Holland:
ir. Richard Colombijn, landschaps-
architect en stedenbouwkundige)

Hollands Kroon: Kwaliteitsteam
Afsluitdijk (MOOI Noord-Holland:
ir. Paul Kramer, architect)

Hoorn: revisie Bangert en
Oosterpolder (MOOI Noord-Holland:
ing. Marina Roosebeek, architect)

Hoorn: revisie bedrijventerrein
't Zevenhuis en Botlocatie
(MOOI Noord-Holland:
ir. Bart Duvekot, architect)

Hoorn: revisie bedrijventerrein
De Schelphoek
(MOOI Noord-Holland: ir. Anouk
Vermeulen, architect)

Langedijk: K-team Breekland
(MOOI Noord-Holland:
ir. Maud Aarts, MURb architect)

Langedijk: K-team Westerdel
(MOOI Noord-Holland:
ing. Marina Roosebeek, architect)

Oostzaan: Supervisie Locatie Voet,
Noordeinde (MOOI Noord-Holland:
ir. Bart Duvekot, architect)

Oostzaan: Supervisie Locatie
'Kerkbuurt 83' (MOOI Noord-Holland:
ir. Bart Duvekot, architect)

Purmerend: Supervisie Baan-
stee-Noord (MOOI Noord-Holland:
ir. Richard Colombijn, landschaps-
architect en stedenbouwkundige)

Purmerend: Supervisie Kop van West
(MOOI Noord-Holland:
ir. Dana Ponec, architect)

Schagen: Supervisie Oudevaart Zuid
(MOOI Noord-Holland:
ir. Ron Baltussen, architect)

Zaanstad: Q-team MAAK.Centrum,
MAAK.Midden en MAAK.Zuid
(MOOI Noord-Holland:
Onno Vlaanderen, architect)

Zaanstad: Supervisie Wijk Poelenburg
en Oostzijderveld
(MOOI Noord-Holland:
ir. Dana Ponec, architect)

Zaanstad: Q-team Hoogtij
(MOOI Noord-Holland:
Marlies van Diest, landschapsarchitect
en ir. Bart Duvekot, architect)

Zaanstad: Supervisieteam Kreekrijk
(MOOI Noord-Holland:
Rob de Vries, bouwhistoricus en
(restauratie-)architect)

Zaanstad: Q-team MAAK.Zuid
(Hembrugterrein en Achtersluispolder)
(MOOI Noord-Holland:
Marlies van Diest, landschapsarchitect)

Mini-excursie tijdens de workshop Leidraad Landschap en Cultuurhistorie in Hoorn, die MOOI Noord-Holland in samenwerking met provincie Noord-Holland organiseerde.

1.6 Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland

MOOI Noord-Holland en Stichting NMF geven sinds 2017 samen invulling aan het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland, in opdracht van provincie Noord-Holland en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Het Steunpunt is een toegankelijke vraagbaak voor gemeenten met vragen over erfgoed in de brede zin van het woord: monumentenzorg, herbestemming, archeologie en cultuurlandschap.

Het Steunpunt is daarnaast een platform om te netwerken en biedt inspiratie door middel van goede voorbeelden en instrumenten om cultuurhistorie goed in de omgeving te verankeren. De [website](#) fungeert als online loket voor vragen. Daarnaast worden er op de website verslagen, rapporten en andere relevante documenten gedeeld. Nieuw op de website van het Steunpunt is een kaartviewer (zie hieronder).

Het Steunpunt ondersteunt gemeenten ook bij het borgen van de kernkwaliteiten van cultuurlandschappen in omgevingsvisies en omgevingsplannen en het slechten van barrières binnen de gemeenten om integrale afwegingen mogelijk te maken als de Omgevingswet in werking is getreden.

Het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland heeft in 2018 zijn tweede jaar afgesloten. Met de komst van het Steunpunt investeert MOOI Noord-Holland in brede erfgoedexpertise en worden de mogelijkheden als kenniscentrum uitgebreid. In 2018 wisten meer gemeenten het Steunpunt te vinden en werd het netwerk steeds steviger en breder.

Erfgoed staat in de belangstelling en kan rekenen op een breed maatschappelijk draagvlak. Nieuw beleid van de rijksoverheid, Erfgoed Telt, leidt tot nieuwe ontwikkelingen, zoals kerkenvisies en de routekaart voor verduurzaming van monumenten. Omdat de invoering van de Omgevingswet dichterbij komt zoeken gemeenten vooral ook op dat vlak ondersteuning.

De Grote Stolpendag

Een voorbeeld van een netwerkactiviteit die een actueel thema agendeerde is de Grote Stolpendag, die het Steunpunt Monumenten & Archeologie Noord-Holland organiseerde op 28 juni. Aanwezig waren vertegenwoordigers van gemeenten, provincie, RCE, maatschappelijke organisaties, financiers en andere betrokkenen. De handreiking voor gemeentelijk stolpenbeleid, getiteld [Vierkant achter de stomp 2.0](#), die het Steunpunt in 2017 had opgesteld, werd uitgereikt aan medewerkers van een aantal grote stolpengemeenten. Daarnaast vond er een levendig debat over diverse onderwerpen plaats tussen bestuurders, belangenorganisaties, makelaars, studenten bouwkunst, ontwikkelaars, journalisten, stolpbewoners en de initiatiefnemers van Red de Stomp. Het voormalige gemeentehuis van Venhuizen was behalve podium ook tijdelijk herbestemd tot pop-up museum met een fototentoonstelling, een historische gedenksteen en ontwerpen van architectuurstudenten van de Academie voor Bouwkunst. De petitie Red de Stomp werd aangeboden aan leden van Provinciale Staten. Ruim 2.200 mensen tekenden deze petitie. Op de Reuzenkaart van MOOI Noord-Holland werd een informatiemarkt gehouden (zie de afbeelding op pagina 24). De Grote Stolpendag bracht veel verschillende partijen samen en heeft sterk bijgedragen aan de politieke agendering van het belang van het behoud van stolpen.

Erfgoed in de Omgevingswet

In 2018 lag de nadruk binnen het thema Erfgoed in de Omgevingswet op de samenwerking tussen diverse ruimtelijke disciplines en het uitleggen van de uitgangspunten voor Erfgoed in de Omgevingswet. Vanwege de vragen van de gemeenten lag de focus daarbij met name op de omgevingsvisie. Het Steunpunt heeft bij de projecten die binnen dit thema zijn uitgevoerd intensief samengewerkt met verschillende partijen, waaronder de RCE, verschillende afdelingen binnen de provincie, Landschap Noord-Holland, diverse gemeenten en experts als Sarah Ros, Jan Kleefstra en Flip ten Cate.

Voor ambtenaren in Noord-Holland organiseerde het Steunpunt in samenwerking met de RCE onder andere de cursus 'Erfgoed in de omgevingsvisie'. Het programma besloeg drie schaalniveaus: het rijk, de provincie en de gemeente. Vertegenwoordigers van de RCE en de provincie hielden elk een inleiding op het thema. Op gemeentelijk niveau ging het over de pilot voor erfgoed in de omgevingsvisie in Heiloo, die werd gepresenteerd door Landschap Noord-Holland.

De middag werd afgesloten met een workshop. De opzet van de workshop was om kernkwaliteiten te formuleren. Met opgaven als energietransitie, woningbouw en mobiliteit werd toegewerkt naar een aantal uitgangspunten voor de regio waarbij erfgoed de initiële factor was.

De publicatie van '[Erfgoed in de Omgevingswet](#)' diende als basis voor de cursus. Aan het eind van 2018 is deze publicatie in een expertsessie in het kantoor van de RCE te Amersfoort uitgebreid bediscussieerd. Naar aanleiding van deze expertsessie heeft het Steunpunt acties en agendapunten voor 2019-2020 kunnen formuleren.

Kaartviewer Steunpunt

Op basis van een voor MOOI Noord-Holland ontwikkelde [kaartviewer en kaartendatabase](#) is er specifiek voor het Steunpunt een kaartviewer ontwikkeld met tal van - voor Noord-Holland - nog nooit eerder samengebrachte cultuurhistorische waarden en beelden in een handzaam kaartlagenoverzicht. Hiermee is op de website van het Steunpunt niet alleen voor gemeenten maar voor iedereen met belangstelling voor erfgoed een prachtig instrument beschikbaar gesteld.

*De Ringersfabriek in Alkmaar.
Eén van de voorbeeldprojecten herbestemming die het Steunpunt publiceerde.*

*Zonneweide De Krim op Texel.
Eén van de voorbeeldprojecten energietransitie die het Steunpunt publiceerde.*

Het Steunpunt organiseerde een wethoudersdiner in de Grote Kerk in Naarden.

2.1 Adviseren en de Omgevingswet

Het adviseren over ruimtelijke kwaliteit gaat door de komst van de Omgevingswet veranderen en niet alleen door het nieuwe meer integrerende begrip 'goede omgevingskwaliteit'. MOOI Noord-Holland anticipeert al enkele jaren op die verandering.

Het onderzoek naar de integrale benadering hebben we in 2018 voortgezet door met een praktische blik te kijken naar de implicaties van de Omgevingswet. Goede omgevingskwaliteit begint namelijk bij het agenderen van kwaliteit in alle plan- en ontwerpprocessen. Hoe doe je dat? Wie adviseert over omgevingskwaliteit? Welke vorm van advisering vinden gemeenten bij zich passen? Dat waren de hoofdvragen tijdens de expertmeeting die MOOI Noord-Holland en Over Morgen, ondersteund door het Ministerie van Binnenlandse Zaken, organiseerden op 17 april 2018.

Tijdens de expertmeeting werden de dilemma's verkend die spelen bij het ontwikkelen van nieuwe methoden voor kwaliteitsadvies onder de Omgevingswet. De komst van de Omgevingswet vraagt een cultuurverandering en vergt dat we gezamenlijk gaan nadenken over het ontrafelen van deze knoop van dilemma's.

Als we dan op goede ideeën komen stellen we ook voor om er – daar waar het kan – mee te gaan experimenteren. Op weg naar moderne kwaliteitsadvies met nieuwe uitnodigende wettelijke kaders. U kunt het hele pamflet 'Dilemma's bij de kwaliteitsadvies. Wie adviseert over omgevingskwaliteit?' via deze [koppeling](#) lezen.

Dilemma 1. Advisering door deskundigen en/of maatschappelijke participatie?

– Leidt maatschappelijke participatie tijdens het planproces vanzelfsprekend tot goede omgevingskwaliteit? Hebben we nog wel advies van deskundigen nodig? Het lijkt de kunst om maatschappelijk(e) initiatief en participatie te versterken door de advisering door deskundigen. Deskundigen brengen kennis, vaardigheden en kansen in. Zij hebben het vermogen om verder te kijken dan de initiatiefnemer en andere belanghebbenden, naar andere schaalniveaus en toekomstige omstandigheden.

Dilemma 2. Advisering als proces en/of als momentopname aan het eind?

– Sectoraal advies (zoals ruimtelijke ordening, welstand of monumenten) volstaat niet meer. Integrale advisering is het nieuwe devies en dat is gebaat bij vroege betrokkenheid bij de stedenbouwkundige en landschappelijke besluitvormings-

processen. Maar daar zitten wel haken en ogen aan. Hoe waarborg je de onafhankelijkheid van het adviesteam? In welke fasen van het proces wordt geadviseerd? En hoe verhouden begeleiden en beoordelen zich tot elkaar? Deugdelijke advisering is continu, regelmatig en staat in verhouding tot de betekenis van een plan. De advisering moet helder, transparant, neutraal en gefundeerd zijn.

Dilemma 3. Gemeentelijke adviescommissie en/of een andere constructie?

– De Omgevingswet stelt een gemeentelijke adviescommissie verplicht die werkt volgens wettelijke vereisten. Het staat de gemeente vrij om ook andere adviesteams of adviseurs te benoemen. Die kunnen intern, gemengd of extern zijn. Het is belangrijk dat de adviescommissie of het adviesteam een duidelijke plek biedt voor het gesprek over ruimtelijke kwaliteit, en kennis van andere belangen en schaal-niveaus inbrengt. Als de commissie of het team extern en onafhankelijk is, kan zij ook als derde neutrale partij fungeren. Maar hoe zorg je ervoor dat de advisering niet als extra drempel wordt gezien?

Dilemma 4. Advies over grote ingrijpende plannen en/of kleine dagelijkse ingrepen?

– De nieuwe ruimtelijke kwaliteitsadvisering is integraal en gaat altijd over het verbinden van de fysieke omgeving met sociaal-maatschappelijke vraagstukken. Die advisering kan een langdurig, allesomvattend proces zijn. Maar dat is niet altijd nodig. Het is het dilemma van proportionaliteit: hoe zorg je dat de advisering in verhouding staat tot de betekenis van een plan, zonder dat dit leidt tot rechtsongelijkheid? Hoe organiseer je het zo dat iedere initiatiefnemer de route vindt die het beste past bij de vraag? Wordt over kleine veelvoorkomende gevallen even intensief geadviseerd als over grote ingrijpende plannen? Hoe leg je dat vast, en wie bepaalt dat?

Dilemma 5. Regelen en/of anders kijken?

– Meer regels leiden niet tot betere omgevingskwaliteit. Het doel van ruimtelijke kwaliteitsadvisering is niet het toetsen aan regels. Het gaat om een interpretatie: wat draagt een ingreep in de leefomgeving bij aan de ruimtelijke doelstellingen van de gemeente? Hoe verhoudt die ingreep zich tot kernkwaliteiten, principes en potenties? Regels zijn slechts de (onmisbare) hefboom die leidt tot overleg. De 'nieuwe adviseur' vinkt geen criteria-sets af, maar hanteert een constructieve gesprekstechniek op basis van inspiratie en vakmanschap. De burger én de bestuurder worden hiermee verleid tot goede omgevingskwaliteit.

2.2 Routeplanner en Menukaart in 2019

Waar we met het opstellen van de Dilemma's nog de nieuwe praktijk van de kwaliteitsadvisering ter discussie stelden, gaan we in 2019 wat specifieker te werk. De invoeringsdatum voor de Omgevingswet - 1 januari 2021 - komt tenslotte snel dichterbij. We gaan ons richten op de samenstelling van de in de wet opgenomen gemeentelijke adviescommissie. We zijn gestart met het opstellen van een Routeplanner die gemeenten helpt bij het nadenken over wat bij hen past; kwaliteitsadvisering is immers altijd maatwerk.

De eerste gesprekken met gemeenten laten zien dat er veel belangstelling bestaat om hierover van gedachten te wisselen. Ook hier komen de eerdergenoemde dilemma's weer op tafel. Welke doelen moeten worden bereikt met welke regels, hoe integreren we allerlei aspecten in een goed advies, hoe betrekken we de burger erbij en hoe zorgen we ervoor dat een kwaliteitsimpuls bij voorkeur zo vroeg mogelijk in het proces al ter tafel komt.

Omgevingswet Artikel 16.15a (verplichte aanwijzing adviseurs)

Op grond van artikel 16.15, eerste lid, worden in ieder geval als adviseur aangewezen: (...)

c: de gemeentelijke commissie, bedoeld in artikel 17.9, als het gaat om:

1. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumenten-activiteit met betrekking tot een monument;
2. een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een andere activiteit, in door de gemeenteraad aangewezen gevallen of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet.

We blijven in 2019 met gemeenten in gesprek om gezamenlijk het idee van de gemeentelijke adviescommissie verder te ontwikkelen. Onze ambitie is om aan het einde van het jaar een lijst met opties samen te stellen die we de Menukaart gaan noemen. Die opties zijn de bouwstenen waarmee gemeenten een eigen gemeentelijke adviescommissie kunnen samenstellen. Op die manier maken we de keuzes overzichtelijk en zullen we in staat zijn maatwerk te blijven leveren.

*De Reuzenkaart van MOOI Noord-Holland op
de Open Monumentendag in Landsmeer.*

3.1 Accountantsverklaring

In de volgende paragrafen treft u een samenvatting van de jaarrekening 2018 aan. Voor een volledig inzicht in de resultaten en vermogenspositie dient kennis genomen te worden van de gehele jaarrekening van de stichting. De jaarrekening van Stichting MOOI Noord-Holland is gecontroleerd door Omnyacc van Teylingen, registeraccountants. De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

3.2 De organisatie en het advieswerk in cijfers

AANTALLEN				
	2018	2017	2016	2015
Behandelende nieuwe plannen	4.906	4.923	4.844	4.627
Totaal behandelde plannen	8.006	8.244	7.813	7.366
Plannen met negatief advies	778	661	662	596
Aantal plannen met bezoek	2.455	2.592	2.268	2.023
Noord-Hollandse gemeenten	48	48	48	52
Aangesloten gemeenten (welstand)	36	35	34	36
Niet welstand maar wel monumenten	1	2	2	

3.3 Financiële kengetallen, baten en lasten

ACTIVA EN PASSIVA, BATEN EN LASTEN		In duizenden euro's		
	2018	2017	2016	
Eigen vermogen	1.660	1.628	1.600	
Opbrengst verstrekte adviezen	1.582	1.534	1.416	
Saldo baten en lasten na belastingen en inflatiecorrectie eigen vermogen	9	23	-109	

FINANCIËLE KENGETALLEN			
	2018	2017	2016
Solvabiliteit	81,4%	86,1%	80,6%
Rentabiliteit van het eigen vermogen	1,9%	1,7%	-5,8%
Current Ratio	3,4	4,3	3,1

3.4 Vermogensoverzicht

ACTIVA		Bedragen in euro's	
Vaste activa	31-12-18	31-12-17	
Immateriële vaste activa	77.340	62.000	
Materiële vaste activa	94.858	118.004	
Financiële vaste activa	565.000	590.000	
Totaal vaste activa	737.198	770.004	
Vlottende activa			
Vorderingen	809.008	643.554	
Liquide middelen	492.213	477.104	
Totaal vlottende activa	1.301.221	1.120.658	
Totaal activa	2.038.419	1.890.662	

PASSIVA		Bedragen in euro's	
	31-12-18	31-12-17	
Eigen vermogen begin boekjaar	1.627.058	1.600.454	
Resultaat lopend boekjaar	32.701	27.757	
Eigen vermogen einde boekjaar	1.659.759	1.628.211	
Kortlopende Schulden+voorzieningen	378.660	262.451	
Totaal passiva	2.038.419	1.890.662	

3.5 Grondslagen van balanswaardering en resultaatbepaling

BEDRIJFSOPBRENGSTEN		Bedragen in euro's		
	2018	2017	2016	
Netto Omzet	2.198.352	1.987.988	1.631.786	
Directe kosten	827.273	845.576	702.287	
Bruto resultaat	1.371.079	1.142.412	929.499	

BEDRIJFSLASTEN		Bedragen in euro's		
	2018	2017	2016	
Personeelskosten (inclusief bestuurskosten)	1.013.325	849.442	687.881	
Huisvestingskosten	75.135	74.425	78.295	
Bureaunkosten	135.316	114.142	121.071	
Vervoerskosten	8.901	6.635	6.816	
Public relations	70.584	42.997	132.194	
Algemene kosten	22.929	16.957	12.389	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	38.219	37.459	34.955	
Totaal lasten	1.364.409	1.142.057	1.073.602	
Bedrijfsresultaat	6.670	355	-144.103	
Financiële baten en lasten	26.031	27.403	29.660	
Saldo van baten en lasten vóór belastingen	32.701	27.757	-114.442	
Vennootschapsbelasting	1.153	-	-16.159	
Saldo van baten en lasten ná belastingen	31.548	27.757	-98.283	
Inflatiecorrectie eigen vermoge	22.453	5.121	10.872	
Saldo na inflatiecorrectie eigen vermoge	9.095	22.636	-109.155	

3.6 Grondslagen van balanswaardering en resultaatbepaling

Algemeen

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat berusten op grondslagen van verkrijgingsprijs of nominale waarde, tenzij hierna anders is vermeld. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Immateriële vaste activa aangeschaft gedurende het boekjaar worden tijdsgelang afgeschreven en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Materiële vaste activa aangeschaft gedurende het boekjaar worden tijdsgelang afgeschreven en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden

De opgenomen posten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

De belasting is gebaseerd op het resultaat in de jaarrekening met inachtneming van de permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening. De berekening vindt plaats tegen het actuele belastingtarief. Het tijdelijke verschil met de op basis van de fiscale winstberekening verschuldigde belasting komt tot uitdrukking in de voorziening voor latente belastingverplichtingen.

Van Eesteren Paviljoen, Amsterdam - winnaar van de Arie Keppler Prijs in de categorie Placemaking.

De jury bezoekt Fort K'IJK / Kijkkoepel - Uitgeest, genomineerde in de categorie Hergebruik en herbestemming.

4e Gymnasium – Amsterdam.

Winnaar categorie Hergebruik en herbestemming, Wierschuur Nieuwland – Hippolytushoef.

Winnaar publieksprijs, Van Der Pekbuurt – Amsterdam.

Winnaar categorie Sociale Cohesie, Kindercampus Zuidas – Amsterdam.

Rondleiding door Stadshart Den Helder door Edzo Bindels voorafgaand aan de prijsuitreiking.

Gedeputeerde Joke Geldhof reikte de Arie Keppler Prijzen uit.

COLOFON

Samenstellers

Primo Reh
Renate de Visser
Jef Mühren

Met bijdragen van:
Mamadou Diop
Dorine van Hoogstraten
Willy Meekes

Beeldredactie

Primo Reh

Beeldverantwoording

Daniel Nicolas: p. 16, 20, 45 rechts,
46, 52, 60, 71, 72, 73.
Luuk Kramer: p. 8, 62.
Ronald Schouten Fotografie: p. 66, 67.
Eric Schaapshok: p. 68, 69.
Ossip van Duivenbode: p. 45 links.
Ria de Boer: p. 54.
MOOI Noord-Holland: overige foto's.

Ontwerp

Funcke

Uitgave

MOOI Noord-Holland adviseurs
omgevingskwaliteit
Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar
T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl

Alkmaar, april 2018

MOOI Noord-Holland adviseurs omgevingskwaliteit

MOOI Noord-Holland is de onafhankelijke en niet-commerciële adviesorganisatie op het gebied van landschap, stedenbouw, architectuur en cultuurhistorie in Noord-Holland. Deskundig adviseur, creatief meedenker, procesbegeleider en grossier in ruimtelijke kennis.

MOOI Noord Holland

- ondersteunt gemeenten in Noord-Holland
- brengt een netwerk van vakdeskundigen samen
- faciliteert onafhankelijke adviescommissies
- stimuleert het gesprek over omgevingskwaliteit
- begeleidt ontwerpprocessen en onderzoek
- helpt bij het opstellen van ruimtelijk beleid
- organiseert lezingen, excursies en cursussen
- denkt creatief mee bij ontwerp
- grossiert in ruimtelijke kennis en doet dit betrokken en belangeloos.

Nieuwsgierig wat MOOI Noord-Holland u kan bieden?

Bel ons kantoor in Alkmaar 072 520 44 59
Mail naar info@mooinoord-holland.nl
Of kijk op www.mooinoord-holland.nl
U kunt ons ook volgen op twitter
[@overmooinh](https://twitter.com/overmooinh)

MOOI NOORD-HOLLAND

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar

T 072 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl
www.mooinoord-holland.nl
[@overmooinh](https://www.instagram.com/overmooinh)

